

Romain Puértolas

LÉTO BEZ

FACEBOOKU

1 malá vesnice
bez Facebooku

3 vraždy

150
podezřelých

Léto bez Facebooku

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

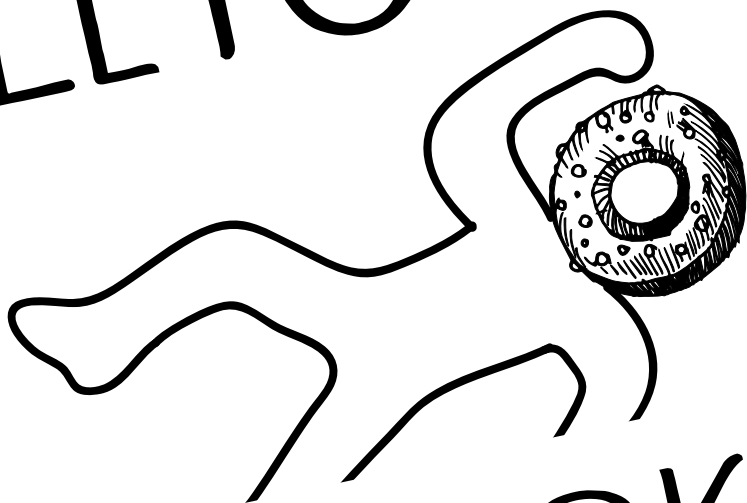
Romain Puértolas
Léto bez Facebooku – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

Romain Puértolas

LÉTO BEZ

FACEBOOKU

OBSAH

Předmluva	12
O užitečnosti čtenářského klubu na malém komisařství v zapadlém koutu Ameriky	15

PRVNÍ ČÁST **VZNIK ČTENÁŘSKÉHO KROUŽKU** **(PRO NEWYORSKÉ POLICISTY)**

Jak (poněkud špatně) tento příběh začal	21
Kde se dozvíme několik užitečných a spolehlivých rad, jak odstranit skvrny od krve.....	28
Kde poutavý rozhovor v koupelně pokračuje ve společnosti třetího účastníka	35
Jak odhalit rasisty pouhým iPhonem.....	40
Kde se čtenář, v tomto oboru nováček, dozví, jak se vyšetřuje vražda.....	42
Kde se seznamujeme s Crispiesovou metodou považovanou za neomylnou (je-li provedena správně)	50
Kde se mluví o knihovně plné knih, které nikdo nenapsal.....	53

Kde nacházíme druhého ideálního podezřelého	55
Kde se dozvídáme, o čem se píše v knize <i>Jih proti Severu</i> , pokud jsme ji ještě nečetli (a i když jsme ji četli)	59
Klub žen, které napsaly jedinou knihu	67
Kde čtenářský klub přichází o cenného člena.....	71
Kde se Agatha dozví dvě špatné zprávy a jednu dobrou, díky níž na ty dvě první zapomene	75
Kde čtenář bude zasvěcen do radostí vyptávání po sousedech	84
Kde se učíme číst v mrtvolách jako v otevřené knize	95
Kde se dozvídáme důvod proměny oběti v sekanou.....	100
Kde se na scéně objevuje nová postava.....	106
Telefonát, který mnohé změnil.....	108
Kde navštívíme novátorskou pilu a hodně se mluví o Francii.....	115
Kde je opět řeč o znepokojivých zmizeních.....	128
O ještě ideálnějším podezřelém, než byl první a druhý ideální podezřelý.....	132
Několik užitečných informací o krásné obci jménem New York v Coloradu a jejím okolí	138
Kde starší stopa vede k jedné nové.....	142
Druhá hypotéza, mnohem rozumnější než ta první.....	148
Kde se čtenářský klub zapadlého amerického komisařství rozrůstá	149
Kde se konečně objevuje klíč k záhadě, ne však nutně té, která nás zajímá	159
Kde je třeba divákům seriálů připomenout několik základů skutečné policejní práce.....	162

DRUHÁ ČÁST

ODHALENÍ VE ŠVÉDSKÉ PIZZERII

Kde se seznámíme s někým, kdo se doopravdy nejmenuje John Doe.....	169
Kde se dozvídáme, na co John Doe zemřel.....	175

Kde McDonald a Crispiesová večeří v podniku, který není McDonald, ale ani žádná luxusní restaurace.....	179
Případ cypřišového vraha.....	183
Kde zjistíme, že Peter Foster vlastně nebyl tak bílý.....	195
Předtucha a zkažená jablka	200
Shakespeare z čistírny.....	204
O užitečnosti pití kávy na malém komisařství v zapadlém koutě Ameriky	210
Kde Agatha dostane obrovský nápad, ale ten (samozřejmě) nepochází od ní.....	212
Kde se čtenář seznámí s nepřehlédnutelnou osobností z New Yorku v Coloradu.....	218
Kde záhada houstne jako správná majonéza	223
Kde dokonalá ideální podezřelá přestává být jak dokonalou, tak ideální i podezřelou	227
Kde se čtenářský klub konečně podobá čtenářskému klubu	232
Kde Agatha jedny dveře zavírá	234
Kde se dozvídáme trochu víc o zkrvavené košili.....	239

TŘETÍ ČÁST

NEZNÁMÝ, KTERÝ CHCE BÝT TVÝM FACEBOOKOVÝM PŘÍTELEM

Kde se opět setkáváme se starou známou, byť v jiném stavu, než v jakém jsme ji poznali.....	245
Psalí romány vestoje (pro vás to může být detail).....	250
Kde se dozvídáme, jak někoho sledovat, (téměř) aniž by si toho všiml.....	254
Kde se dozvíme, komu zvoní hrana	256
Kde se Agatha vrací na pilu a ujímá se případu	263

Kde Agatha s Cobym večeří, mluví o literatuře a o jiných věcech	265
Skutečný příběh Remingtona Browna aneb založení New Yorku v Coloradu.....	270
Kde naše znamenitá vyšetřovatelka poprvé posedmačtyřicáté v životě spí s podezřelým	276
Kde Agatha dostává od facebookového přítele podivnou žádost	280
Kde se Agatha se superintendantem Goodwinem odeberou na velmi podivnou schůzku.....	286

ČTVRTÁ ČÁST

MUŽI, KTEŘÍ NENÁVIDÍ ČERNOU

Kde se Agatha a superintendant Goodwin setkávají s lidmi, kteří nemají rádi každého	291
Kde Agatha Crispiesová zachrání život člověka, a ne ledasjakého	301
Kde se o rasistech mluví naposledy, protože mluvit o nich víc by jim dodalo na významu	309
Kde se náhodou objeví řešení záhady zmizelých drvoštěpů.....	311

PÁTÁ ČÁST

NĚKDO S VÁMI CHCE MLUVIT

Vrah v chatrči.....	317
Kde objevujeme radosti místní výroční slavnosti: honu na radioaktivní veverka	319
Velmi očekávaná nečekaná návštěva.....	321
Kde se konečně dozvídáme, kdo je vrah	323

Kde v příběhu dochází k obratu o víc než 180°	327
Vrah v dřevěné chatrči	329
Kde se vypráví zajímavá historka	330
Kde se dozvídáme, že vrah je ve skutečnosti vražednice, i když ta myšlenka nám je dosud proti srsti.....	333
Kde začínáme všemu rozumět a (přitom mimochodem) objevujeme hřbitov ztracených ponožek.....	338
Kde (k největšímu čtenářovu potěšení a největší hrůze naší hrdinky) nic nejde tak, jak by mělo.....	345
Kde se dozvídáme, jak zevnitř zamknout dveře zvenčí (a naopak).....	351
Kapitola podobná poslední kapitole a začátku nového života.....	355
Post, který si na facebookovou zeď nikdy nepověším	359
Pro ty, kdo rádi vědí, kdo je vrah, dřív než všichni ostatní.....	362

Mamince a tatínkovi, mému dřív.
Léovi a Ěvě, mému potom.
Patricii, mému pořád.

*My loneliness is killing me,
I must confess I still believe.*
Britney Spears, *Baby One More Time*

*Ma solitude me tue,
j' avoue que je continue de croire.*
Alexandre Dumas, *Hrabě Monte Christo*

Má samota mě zabíjí, přiznávám, že dál věřím.

Vítejte

v NEW YORKU, COLORADO

*150 obyvatel
198 kruhových objezdů*

Za touto čarou
žádný Facebook!

Předmluva

„Léto bez Facebooku?“ Už nějakých 5 000 dní nepředstavitelné, konkrétně od 4. února 2004, kdy tehdy dvacetiletý Mark Zuckerberg založil „The Facebook“, aby propojil spolužáky z Harvardu. Od té doby Facebook a další sociální sítě každý den udávají rytmus našim životům. Vždyť k Facebooku se denně připojí více než 1,4 miliardy lidí a v průměru 35 minut denně na něm sdílí svoje emoce a zážitky, momentky z dovolené i z rodinných setkání. Zorganizovat třeba takový Světový den bez Facebooku by proto bylo naprostou utopií. Ale zpět ke knize.

Kdybychom jí měli udělat skvělou reklamu několika trefnými slovy, pak by stačilo napsat, že vás chytne a nepustí. Ale pozor, držíte v ruce dynamit, jehož náplní je humor. Stačí jen zapálit a dojde k výbuchu na každé stránce, kterou otočíte.

V reklamních agenturách je zvykem hrát si se širokým spektrem emocí ve snaze změnit chování spotřebitelů vůči výrobkům a značkám. Každopádně mnohem snazší je člověka rozplakat než rozesmát. Ve skutečnosti totiž recept na dobrou náladu vyplývá z křehké

rovnováhy, s níž dokáže pracovat jen velmi málo talentovaných autorů, jako P. G. Wodehouse a Tom Sharpe, Britové s břitkým humorem a králové nové lidské komedie, v níž se bezbřehá fantazie mísí s realitou.

Ani Romain Puértolas, ačkoliv Francouz, nezapře svůj smysl pro vytríbený ostrovní humor. Stejně jako mnoho jeho kolegů i on je recidivistou svého žánru. Za zmínku stojí *Podivuhodná cesta fakíra, který uvízl ve skříni z IKEY*. Tahle pitoreskní fraška s poněkud bláznivou zápletkou se stala světovým bestsellerem, ve kterém autor odhaluje jiný pohled na náš současný svět. *Léto bez Facebooku* je podobného ražení. Romain Puértolas nás v této knize přenáší do světa detektivek, jejichž pravidla s nadšením boří.

A zápletky? Tu si vychutnáte už po několika úvodních stránkách. Co se týče autorova stylu, představte si, že by se Agatha Christie – o jejichž kvalitách nelze pochybovat – potkala s některým z výše zmíněných mistrů anglického humoru. Vznikl by tak bohatý příběh plný napětí, navíc ale deformovaný v karikaturu, nad níž by se člověk srdečně zasmál. Stačí se podívat na hlavní postavu této knihy – poručici Agathu Crispies. Její vyšetřovací metody jsou v pravém slova smyslu surrealistické, protože staví na volné asociaci. Co dodat? Je to antihrdinka v celé své kráse. U Romaina Puértolase najdeme humor založený hlavně na překvapivých záměnách postav a dovedně propracovaných nedorozuměních. Je to umění a zároveň způsob, jak žonglovat s literárními pravidly.

Autor románu přiláká naši pozornost i tím, jak umí kouzlit se slovy. Jeho doménou je moment překvapení. Jako mistru vyprávění se mu podařilo stránku za stránkou vymyslet ztřeštěnou, bohatou zápletku plnou zvrátů, od nichž se zkrátka nedokážeme odtrhnout. Je to právě ta vzrušující demonstrace síly slov, na kterou nás Romain, duší copywriter, láká.

Autor nám nenabízí jen zábavnou satiru na detektivky, ale také pohled na svět jinou optikou. Rasismus v něm řadí víc než kdy jindy. Banalita a globální obyčejnost jsou exhumovány. Značky se stávají osobami. A pokud literatura pomáhá osvětlit tu velkou záhadu, jakou je život, nesmíme zapomínat ani na to, že sám život často nabobtná do zajímavých rozměrů, které stojí za to prozkoumat.

Pro mnohé naše vrstevníky jsou sociální sítě opravdovější než realita. Puértolas nám však naznačuje, že pokud se fikce často prolíná do života, nemáme se čeho bát, protože co je vlastně krásnější než život tvořit... A tím líp, jestli nám tady Facebook pomůže.

Takže ano, za hranicí literatury se léto bez Facebooku může zdát zcela nemožné. A ještě nemožnější se to zdá našim týmům, které analyzují chování spotřebitelů pro tvorbu ještě atraktivnějšího obsahu a stále efektivnějších strategií pro sociální média.

Teď je tedy na vás, abyste zapálili doutnák, otočili stránku a dopřáli si pořádnou nálož radosti.

Gilles Berouard
Chief Executive Officer New Europe
Havas New Europe

O užitečnosti čtenářského klubu na malém komisařství v zapadlém koutu Ameriky

Na nejvzdálenějším konci mýtiny, v tom nejzapadlejším koutě Ameriky na konci klikaté silničky vinoucí se kilometry a kilometry podél Skalnatých hor najdete obdélníkovou ceduli o straně šedesát centimetrů na čtyřicet, vyrobenou z toho, co kdysi bývalo kmenem tisícileté jedle.

Za ní se skrývá víska o sto padesáti obyvatelích, utajená díky kombinaci úhlů a perspektivy, z nebes neviditelná, odříznutá od světa. Jelikož cesta z ní nikam dál nevede, člověk se tam dostane jen zcela záměrně, nebo, obvykleji, když zabloudí. Starosta žádnému typu turistiky na místních pozemcích nepřeje, takže dal postavit sto devadesát osm kruhových objezdů, aby nešťastníkům, kteří by sem dojeli omylem, umožnil kdykoli se vrátit nazpátek. Jenže když člověk příliš myslí na cizince, zapomíná na vlastní voliče. Podle nedávné místní studie je jasné, že přejet vesnici z jednoho konce na druhý přivodí jedinci s normální konstitucí motolici rovnající se požití dvou a půl lahve francouzského šampaňského a že polovina obyvatel tu trpí chronickou bolestí za krkem.

Říká se, že Remington Brown toto klidné útočiště objevil v roce 1863 po dvou dnech chůze strašlivou Gibsonovou pouští a po třech dnech plavby pirogou po North River, když hledal ztracený golfový míček. Nikdo neví, zda to bylo houževnatostí, nebo lakotou, všichni sportovní odborníci se však shodují, že měl úžasný švih.

Aby si ušetřil zpáteční cestu, rozhodl se, že se usadí přesně na místě, kde svůj míček z přírodního kaučuku z listů kaučukovníku našel, totiž v tlamě krokodýla, z jehož kůže si nakonec zhotovil skvělé boty, dodnes vystavené v místním muzeu. Ačkoliv legenda neříká, jak to, že ten dobrák Remington Brown hrál golf uprostřed občanské války víc než pět set let poté, co tento sport vynalezli v Nizozemí, avšak třiadvacet let předtím, než se dostal do Spojených států, ani co dělal v Coloradu ten olbrímí plaz, jehož velikost se u různých vypravěčů různí, je jisté, že zmíněný dobrodruh pojmenoval onen kousek půdy, vklíněný mezi jezero, les a hory, na počest svého rodného města New York. Bylo by přiměřenější použít jméno New New York (nový New York, či nový nový York) na odlišení od toho, který tak už nazvali angličtí kolonisté na počest svého původního Yorku (kde dělají tu skvělou šunku). Jak ale čekat byt i jen špetku logiky od chlapa, který prošel stovky kilometrů kvůli bezvýznamnému golfovému míčku?

Ať tak či tak, od té doby existují dva New Yorky.

Jeden je slavný, druhý míň. Mnohem míň. Slavný leda pro ty, co v něm žijí. Stařešinové v tomto ohledu tvrdí, že stejnojmenná píseň, již proslavili Liza Minnelliová s Frankem Sinatrou, se vztahuje na tenhle New York, ten jejich, New York v Coloradu.

Chci začít úplně od začátku – ve starém New Yorku.

Jestli to dokážu tam, zvládnou to kdekoli.

Jen ať to ukáže New York, New Yóóóórk!

Věří tomu natolik, že se to stalo obecní hymnou.

*Pravda je taková, že tu píseň složili pro mě. Jsem Agatha Crispie-
sová, policejní poručík černé pleti (i v zimě), kterou z důvodů,
o nichž v téhle první kapitole pomlčím, abyste si o mně neudělali
ukvapený (a přesný) dojem, přeložili z rodného New Yorku (toho pl-
ného překupníků drog) do tohoto pohlednicového New Yorku
(plného dealerů energetických tablet Guronsan), kde jsem musela
se vším začít úplně od začátku, jak to zpívá Sinatra, a jestli to doká-
žu tady, zvládnu to vážně kdekolíviii! Život tady je totiž k pozvrace-
ní, a to neříkám kvůli těm tunám čokoládových koblih, jimiž se
cpu, jak je den dlouhý, trávení mám výtečné (zeptejte se malé Me-
xičanky Rosity, co nám tu uklízí hajzlíky), ale spíš proto, že já při-
cházím z jedné z nejprestižnějších kriminálek ve Státech, kde to pře-
kypovalo činností.*

V New Yorku v Coloradu překypí tak nanejvýš mléko na plotně.

*Komisařství, kde pracuju, je nejmenší na světě, ve vesnici, kde se
nikdy nic neděje, objasněnost tu máme stoprocentní, protože tu není
co k objasňování. O jednu starost míň pro superintendanta Goodwi-
na. Aby zabránil zahálce svého mužstva, nakonec povolil během
služby provozovat vedlejší aktivity. O místní nudu se nedá ani podě-
lit s ostatními: není tu Facebook. Prostě tu nemají internet. Žádné
spojení, jako by inženýři na tenhle kousíček zeměkoule zapomněli,
nebo ho ještě vůbec neobjevili. Jako by se Bill Gates, Steve Jobs nebo
Mark Zuckerberg¹ ještě nenarodili nebo ještě v té své garáži teprve
experimentovali.*

Takže si krátíme dlouhou chvíli, jak to jen jde. Každý po svém.

¹ Abyste se ve Spojených státech stali geniálním informatikem, musíte mít nějaké směšné příjmení, jak dokazuje Bill „Vrata“, Steve „Práce (všeho druhu)“ nebo Mark „Hromada cukru“. Takže jestli se jmenujete Smith, ani se nesnažte. *Poznámka autora.*

Šéf se baví rybařením. Produktivitu své práce teď počítá v pstruzích duhových, plochohlavých, v sivenech a sízích.² Pochybuju, že tyto statistiky odesílá svým federálním nadřízeným.

U jiných je to pletařská dílna (složená výhradně z ženského personálu a Kevina), kroužek sudoku u administrativních pracovníků, testosteronové soutěže v operačním oddělení (šipky, pivo, krkání) a konečně skvělý a nepostradatelný čtenářský klub, jemuž předsedám a kde se scházejí ti, kdo neumějí plést, luštit sudoku, házet šipkami, pít pivo ani říhat, takže vlastně nikdo... Facebooková komunita má přibližně dvě miliardy členů. Pro srovnání: čtenářský klub na komisařství coloradského New Yorku jich má přibližně o 1 999 999 999 méně.

Přesto má můj klub na našem komisařství zásadní význam. Velké zločiny lze objasňovat pomocí literatury. Můj otec o tom byl přesvědčený. Literatura je totiž život a vraždy jsou součástí života. Škoda, že jediným zločinem spáchaným v posledních dvaceti letech v coloradském New Yorku bylo nezastavení na červenou u jediného semaforu ve vsi (všechny ostatní křižovatky jsou kruhové objezdy). A to ještě šlo o vyplašeného manžela, který vezl do porodnice po zuby těhotnou manželku, když jí praskla plodová voda. Toho přestupku se dopouštěl opakovaně, když se chystal narodit Stan, Peter a pak Lisa. Zkrátka pokaždé, když Sylvia začíná rodit, se Seth Harrison mění v zuřivého recidivistu, který nedbá na světelnou silniční signalizaci.

A tak by život v coloradském New Yorku plynul pokojnou a depri-mující cestou dál, kdyby onoho léta malým komisařstvím v nejzapadlejším koutě Ameriky neotrásla první vražda, stejně záhadná jako děsivá, jejíž neuvěřitelný příběh vám teď chci vyprávět.

² Kdo se chce ve Spojených státech stát rybou, musí nosit směšné jméno podobně jako geniální informatici. *Poznámka autora.*

PRVNÍ ČÁST

VZNIK ČTENÁŘSKÉHO KROUŽKU
(PRO NEWYORSKÉ POLICISTY)

Jak (poněkud špatně) tento příběh začal

Woodville

První slovo, které policistka Agatha Crispiesová pronesla, když uviděla neforemnou karmínově rudou hmotu plovoucí ve vaně jako nějaká obří musaka, vlastně ani žádným slovem nebylo.

„Grumppfffff,“ vyrazila ze sebe a vyprskla přitom kousky čokoládové koblihy, které přistály v krvavé lázni a splynuly s cáry rozkládajícího se masa.

„Kdo jste?“ otázal se muž, který na všech čtyřech zkoumal dlaždičky a kterému část čokoládové spršky přistála na plešaté hlavě.

V dlani držel gumičku nalezenou mezi dvěma dlaždicemi a podezřívavě na ni hleděl. Když byl ve svém zkoumání přerušen, schoval nález do kapsy průšpláště, čímž svou analýzu odložil na později, a zaměřil pohled na novou příchozí.

Agatě bylo pětatřicet, a když někam vešla, nemohli jste ji přehlednout. V první řadě díky její rozložitosti, neboť překypovala křivkami a neponechávala kolem sebe žádné místo. Nadra i zadek měla stejně nezměrné, jako bývají sliby prezidentských kandidátů. Za druhé díky barvě pleti, ta byla ebenově černá a v tomto nejzapadlejším koutu

Ameriky exotická. A konečně díky stylu. Na hlavě jí jako čapí hnízdo spočívala obrovská koule kudrnatých vlasů (v níž někdy nosila vetknutý afro hřeben, ale tentokrát tomu tak nebylo), nosila náušnice v podobě ananasů a přiléhavé tričko a džíny, aby vynikly výše zmíněné křivky, takže se zdálo, že oděv musí co nevidět prasknout. Agatha Crispiesová vypadala zkrátka jako Whitney Houstonová po výkrmné dietě, která by dovedla do krajnosti styl skupiny Bananarama.

„To se spíš můžu zeptat já vás,“ obořila se na něj.

„Šerif McDonald,“ představil se policista a vstával. „Jako ty hamburgry.“

Šerif. To slovo v mladé policistce vyvolalo představu mužného, špatně oholeného chlapáka s kloboukem a hvězdou, který žvýká tabák a plive vyzývavě na zem, krk se mu leskne potem, košili má rozhalenou dost na to, aby byla vidět svalnatá hrud' porostlá hustým rounem. Ale člověk, který stál před ní, byl spíš toho typu, co pod pláštěm do deště nosí bermudy a bílé podkolenky (ladící s jeho chorobnou barvou). V rozporu se svým jménem hamburgry nejspíš často nejedl, protože byl vyzáblý jako tyčka.

Chlapík si před zrcadlem oprášil kabát, cípem saka si vyleštil skla brýlí, opět si brýle nasadil a při pohledu na čokoládové drobký na své hlavě se usmál, neboť mu připomínaly znovuobjevené vlasy.

Agatha mu pod nos strčila svůj policejní průkaz.

„To je věrnostní karta do Ikey,“ namítl ten muž.

„Aha, pardon,“ (zalistovala opět kartami ve svém pouzdru na doklady). „Poručík Agatha Crispiesová, jako...“

„Ty cereálie?“ navrhl.

„Chtěla jsem říct jako Agatha Christie, ale budiž.“

Na chvíli se na ni zahleděl malýma očkama podobnýma dravčím.

„Nevypadám ovšem jako westernový šerif,“ pronesl, jako by jí četl myšlenky. „Ale vy se taky nepodobáte Columbovi, poručíku...“

Vzala to jako kompliment.

Znovu si sundal brýle a očistil jim skla pláštěm. Maniak, pomyslela si Agatha.

„Nevěděl jsem, že policie přijímá...“

Šerif větu nedokončil, nechal na ní, aby si domyslela konec, který mu připadal očividný.

„Ženy?“ zkusila to Agatha. „Ale ano, od roku 1910. Někdo přece musí v kanceláři vařit kafe,“ dodala ironicky.

„Ne! Vždyť víte, co chci říct...!“

Notorický rasismus místních Agathu spíš bavil, než rozčiloval. Tady byla jako Camusův cizinec, Mendozův Gurb, Süskindův Jean-Baptiste Grenouille. Koukali na ni se znechucením, jaké vyvolával Gregor Samsa, když se z něj v *Proměně* stal jakýsi hmyz. Byla odlišná. Být ženou, a ještě k tomu černou, tu představovalo dvojí potupu, ale přece nebude ztrácet čas tím, že by se za to omlouvala. A kromě toho, co oni vědí o rasismu, o menšinách, o přistěhovalectví? Jedinou barevnou osobou, kterou v tomhle koutě za pět let viděla, byl kromě jejího šéfa její vlastní odraz ve výlohách obchodů. Dalo se vůbec mluvit o obchodech? Vždyť v téhle díře neměli ani jednu pobočku Zary.

„Černochoy?“ pomohla mu.

Chlap se místo odpovědi pousmál.

Agatha byla, jak se říká, barevná žena. To se hodilo, protože ona celý život viděla jako plný barev.

„To kvůli lepší infiltraci,“ vysvětlovala Agatha. „Cožpak všichni delikventi nejsou podle našeho milého xenofobního prezidenta černí nebo Hispánci?“

Policista přikývl, ani si nevšiml sarkazmu v jejím hlase.

„To máte pravdu,“ souhlasil odevzdaně. „Jestli se nepletu, váš průkaz je od newyorské policie,“ změnil téma. „Jak jste se dostala sem?“

„Já jsem z New Yorku, ale už pět let pracuju na komisařství v New Yorku v Coloradu.“

Muž se na chvíli zamyslel.

„On je v Coloradu nějaký New York?“ zeptal se nakonec.

„On je nějaký New York na východním pobřeží?“ opáčila policistka.

Šerif svraštil výrazné obočí.

„To je takový místní vtípek,“ vysvětlovala Agatha. „Nejste sám, kdo to tam nezná. Není to nijak velké, sto padesát obyvatel ztracených mezi lesem a horami na severu, u hranice s Wyomingem. Dvě hodiny autem odsud. Mobily ani internet tam nefungují a mikrovltnka tam dodnes představuje science fiction.“

Usmála se, a jako by se vracela k tomu, proč přišla, strčila prsty do krvavé břčky, z ní vytáhla pár drobků, které si pečlivě prohlížela.

„Zdá se, že jsem právě našla první stopu,“ oznámila spokojeně a ukázala na svou otevřenou dlaň: „Vrah miluje čokoládové koblíhy. Je šílené, kolik zločinců miluje koblíhy. Nebudete mi věřit, když vám povím, že v New Yorku v New Yorku jsem už mockrát na místě činu našla drobečky čokoládové koblíhy.“

A zamyslela se, zda by vrahem nemohl být některý kolega. V amerických detektivních seriálech všichni policajti jedí čokoládové koblíhy. Pak změnila názor: možná to je jen takové klišé. A s chutí se zakousla do svého donutu.

„To vám klidně věřím, Crispiesová. Nenapadlo vás ale, že by mohlo jít o drošky z vašich vlastních koblíh?“ namítl podrážděně šerif.

A pomyslel na podobenství z Lukášova *Evangelia*, poněkud pozměněné na Dunkin' Donuts: jak to, že vidíš drobeček koblihy v oku svého bratra, ale obrovskou koblihu ve svém vlastním oku nepozoruješ?

„Pokud jde o obrovskou koblihu, to špatně parkující auto s dvoumetrovým plastovým donutem na střeše před domem je vaše?“ otázal se.

„Moje služební auto. Děláme trochu reklamy na koblihové kroužky značky Božská díra, oni nám na oplátku dodávají své výrobky na komisařství zdarma.“

„Trochu reklamy?“ zvolal policista. „Nechápu, kam vůbec dokážete připevnit policejní blikačku?“

„To je zbytečné, každý vidí tu koblihu. Ve tmě svítí.“

Šerif pokýval hlavou.

„Chápu, chápu. Nevím, jak postupujete v New Yorku v Coloradu, ale tady ve Woodvillu při práci nejíme, takže bych prosil, abyste přestala kontaminovat moje místo činu.“

„Chcete říct *moje* místo činu?“ usmála se Agatha.

„Vždyť to povídám. *Moje* místo činu,“ opáčil muž.

Mohli by tak pokračovat poměrně dlouho, kdyby policistka svému kolegovi nestrčila pod orlí nos oficiální přípis, čímž veškeré nejasnosti učinila přítrž.

„Tohle je nařízení vrchního státního zástupce státu Colorado Lawrence Wargrava,“ zamávala zmačkaným papírem, který vytáhla ze zadní kapsy džínů. „Podle něj se případem pověřuje velitel oddělení vražd z komisařství v New Yorku v Coloradu, jinými slovy já. Jste z případu odvolán, šerife McDo, můžete jít.“

Jít? pomyslel si šerif. Já? To je dobré. Jako obyčejný dopravák, jako poslušný otrok, služebník? Vždyť z nás dvou jsem bílý já, krucinál!

„McDonald,“ opravil ji a snažil se nedat najevo, jak to v něm vře vzteky. „Nechápejte mě špatně, ale proč by státní zástupce chtěl, aby se tak závažného případu ujalo nějaké nepatrné komisařství z naprostého zapadákov? Navíc na mém území?“

Gestem prozrazujícím rozčilení si sundal brýle a znovu je začal leštit baloňákem.

„Neberte si to špatně ani vy, ale možná má za to, že policajti z New Yorku v Coloradu, přesněji řečeno já, jsme lepší než policajti z Woodvillu, a tudíž i schopnější vyřešit tento, jak říkáte, tak závažný případ.“

McDonald ji sjel pohledem od hlavy k patě. Nepatřil k lidem, kteří by si nechali případ vyfouknout nějakou ženskou. Černou. S prdelí tlustou jak horkovzdušný balon. Se jménem po cereálních krupkách. A s růžovými converskami na nohou. Jenže neměl na výběr. Pokud to tak chce vrchní státní zástupce státu Colorado, musí se jeho rozhodnutí podvolit, jakkoli je ponižující. Snažil se nedat najevo, že ten kus papíru zasáhl jeho ješitnost hlouběji, než by to dokázala kulka ráže .38.

„Nebudu se s vámi hádat o mrtvolu,“ prohlásil, jako by jí dělal nějakou milost. „Aspoň nebudu muset trávit hodiny sepisováním všech těch hlášení, až se vrátím do kanceláře.“

Za normálních okolností by Agatha se šerifem souhlasila. V New Yorku ve státě New York se nikdy o mrtvoly nedrala, právě naopak. Pouštět se do velkého vyšetřování (pokud něco takového existuje) znamenalo sepsat protokol o ohlášení, protokol o nalezení mrtvoly, o prvních zjištěních patologa, o odvezení těla, o ohledání místa činu, o domovní prohlídce, o případném zajištění důkazů, otrávit se se vším tím papírováním, které je pro vyřešení případu úplně zbytečné a u Agathy Christie ani Sherlocka Holmese se o něm ni-

kdy nemluví. Vyjít z kanceláře, odebrat se na místo činu, provést ohledání a pak se vrátit na komisařství zabralo hodinu nebo i dvě. Sepsat o tom všem hlášení vám zabralo celý den. Během své nedlouhé kariéry Agatha už popsala tolik stránek, kolik jich má bible ve *Starém* i *Novém zákoně* dohromady, a ani ji kvůli tomu nikdy nikdo nepovažoval za proroka. To byla nespravedlnost byrokracie. Tuhle část práce ve *Sběratelích kostí*, *Mentalistovi* ani *Námořní vyšetřovací službě* nikdy nevidíte. Ve skutečnosti vyšetřovatelé tráví víc času bušením do klávesnice než do nějakého kolumbijského padoucha, nebo než smělymi automobilovými honičkami jako v *Bullittově případu*. Kdyby se to rozkřiklo, policejní akademie by zely prázdnotou.

Jenže teď byla tahle znetvořená mrtvola to, o čem po celých pět let strávených v New Yorku v Coloradu snila. Pořádná vražda. Konečně práce. Vyšetřování něčeho jiného než zabití radioaktivní veverka při dopravní nehodě.

„Policajti se o mrtvoly přetahují jedině ve filmech,“ pokračoval šerif. „Ve skutečném životě o ně nikdo nestojí. Jednou jsem dokonce viděl dva poldy, každého na jednom břehu řeky, jak si navzájem klackem přistrkovali nebožtíka, aby se ocitl na území toho druhého!“

Policistka pokývala hlavou.

„No vidíte, a já ho беру! A stejně vím, že to říkáte jen proto, že to ranilo vaši mužskou pýchu...“

Policista pokrčil rameny.

„No tak, McDrive, povězte mi všechno, co o tom víte,“ nařídila Agatha a zakousla se do posledního kousku čokoládové koblihy.

„Jsem MCDONALD!“ zařval ten chlap našťvaně, načež otevřel černý zápisník a přečetl své poznámky, ale napřed si samozřejmě počtvrté vyčistil skla brýlí.

Kde se dozvíme několik užitečných a spolehlivých rad, jak odstranit skvrny od krve

Když paní Grzegorzcyková, sousedka zespoda, žehlila bílou košili svého vždy dokonale upraveného manžela, prodavače automobilů ve Spanish Fork, všimla si červené skvrnky na náprsní kapsičce. Hned ji napadlo, že jde o náplň z propisovačky, protože tam je muž nejraději nosil jako nějaký inženýr z NASA (což byla jeho první volba povolání před prodejcem aut), a pospíšila si ke kuchyňskému dřezu, aby ji vyprala.

„Mimochodem, pokud jde o domácnost, ta ženská je kouzelnice,“ zvolal McDonald a popáté tak přerušil své vyprávění. „Naučila mě na deset triků, jak vyčistit z oblečení krev. Čpavkem, savem bez chloru, peroxidem vodíku, moukou, zásypem, ledem, jádrovým mýdlem, fyziologickým roztokem, a dokonce i přiložením železného kroužku od klíčů na krvavou skvrnu! Ta se především nikdy nesmí drhnout, ale poťupkávat od okraje ke středu, aby se nerozlézala. Působivé, což?“

„Tomu říkáte kouzelnice? Já bych tomu spíš říkala potenciální psychopatická sériová vražedkyně!“ naježila se policistka.

„Chudák ženská, to neříkejte, byla strašlivě v šoku.“

„To by se jí nestalo, kdyby nechávala manžela, aby si žehlil košile sám... Jak jste říkal, že se jmenuje?“

„Grzegorzcyková.“

„Grrrrrrzzzz...“

„Grze-gor-czy-ko-vá.“

Vypadal jako učitel filozofie, který se v Molièrové *Měšťáku šlechticem* snaží naučit pana Jourdaina správné výslovnosti.

„Odkud to pochází? Snad z Marsu?“

„Z Polska.“

Načmárala pár písmen do svého notesu, přeškrtnala je a zkoušela to znovu.

„To se nemůže jmenovat Smithová jako každý?“ zlobila se podrážděně. „Jak se to píše?“

„Stejně jako se to vyslovuje. G-r-z-e-g-o-r-c-z-y-k-o-v-á.“

„V Polsku snad vymýšlejí příjmení tak, že na počítačovou klávesnici pustí kočku, ne?“

Vzpomněla si, že Georges Simenon při psaní svého Maigreta hledal jména postav v telefonním seznamu. Jméno jako Grzegorzcyk by si ten belgický spisovatel nikdy nevybral, to je jasné.

„Výborně, pokračujte, šerife McDo,“ vybídla ho, zatímco on si v duchu umiňoval, že hypotézu o polských kočkách musí ověřit.

„No, když se pustila do druhé košile, zase našla skvrnu od propisky, ale tentokrát na rukávu. A když ji zkoumala podrobněji, shora dopadla červená kapka pár centimetrů od té první. Pak další. Za chvíli se na ni spustil červený déšť. Když pohlédla vzhůru, uviděla, jak se po stropě šíří obrovská rudá skvrna v podobě mapy Spojených států. Logicky se vydala upozornit sousedy nahoře. Nikdo jí neotvíral. Zavolala policii. Přijel jsem na místo jako první. Rozstřelil jsem

zámek domovních dveří, abych se dostal dovnitř, pak jsem rame-
nem vyrazil dveře do koupelny. Byly zamčené zev...“

„Hele, nehrajte si tu na Starského! Snažíte se na mě udělat dojem?“

„Ehm, to vůbec ne... já...“

„Fajn, tak říkáte skvrna ve tvaru Spojených států?“

„To jsem řekl jen tak, nemyslím, že by takový detail byl důleži...“

„Díky,“ nenechala ho domluvit Agatha.

Pokyovala hlavou při pohledu na poznámky, které si právě zapsa-
la. Možná by bývalo rychlejší vytrhnout kolegovi stránku z jeho zá-
pisníku a vložit ji do toho svého. Stejná značka Moleskine, stejný for-
mát, jen barva desek se lišila. U šerifa kůže nabarvená načerno, u ní
načerveno. Jako její růžové conversky, které čvachtáním v louži krve
přetékající z vany převzaly stejnou barvu, jako to dělá chameleon.
Cože to říkal? Čpavek, mouka, led, fyziologický roztok, savo, a do-
konce železný kroužek od klíčů. Vyčistí si je, jakmile se vrátí domů.

„Máte už nějaké vodítko?“ otázal se šerif.

Agatha k němu opět zvedla zrak. Jak je směšný v tom svém balo-
ňáku! Zajímalo by ji, proč je nosí všichni mužští policisti. Ona ta-
kový kabát nikdy ráda neměla. Kromě toho, že nepromokavý plášť
zakryje všechny křivky těla, mohl by skrývat pušku s upilovanou
hlavní. Nebo, což by bylo ještě horší, bermudy a bílé podkolenky...
Freud se domníval, že kdo nosí vousy, se za ně ve skutečnosti chce
schovat, něco skrývá. Co by asi říkal o chlapech v baloňáku?

„Bylo by možné vědět, o čem přemýšlíte?“ vytrhl ji šerif z úvah.

„Přemýšlela jsem, jestli máte pod pláštěm bermudy a bílé ponožky.“

Ta slova šerifa vyvedla z míry.

„Nosit baloňák v létě při čtyřiceti stupních ve stínu jen proto,
abyste vypadal jako v detektivním seriálu, je trochu směšné,“ vy-
světlovala.

„A to mi říká policajtko, která jí koblíhy! Pokud jde o klišé, jste hvězda. Poslyšte, Crispiesová, nemyslím, že takové rozmíšky mezi policajty prospějí vyšetřování. Pokusme se spolu dobře vycházet, ano?“

„Můžete mi říkat Agatho. Jako...“

„Značka šperků?“

„Chtěla jsem říct jako Agatha Christie, ale budiž.“

Otočila se ke změti tkání ve vaně. Tělo se nedalo identifikovat, zdálo se, že ho prošpikovala sprška kulek nebo rány nožem, aby se co nejvíc podobalo musace nebo nějakému Picassově obrazu (že by vrahem byl Řek? Španěl?). Neviděla takovou spoušť od doby, kdy vyšetřovala případ člověka, který otevřel dopis s bombou. Ten sám poslal svému šéfovi, ale zapomněl na něj nalepit známku, takže mu ho pošta vrátila.

„Sebevražda?“ nadhodila co nejpřirozeněji.

Šerif vytřeštil své dravčí oči.

„Žertujete? Viděla jste ten masakr?“

Zkouší ho snad? Nebo si z něj dělá legraci?

Prohlížela si své nehty natřené napodobeninou laku bordeaux 346 od Chanela, který koupila ve slevě v místní galanterii (neboť v coloradském New Yorku galanterie nikdy nechyběly). Na napodobeninu vypadal skvěle.

„Připadá vám, že žertuju?“ otázala se.

„Obávám se, že ne...“

Když to říkal, sundal si brýle a otřel si je košilí, načež je znovu nasadil.

„Ti, kdo to udělali, chtěli mít jistotu, že z toho nevyvážne,“ poznamenal a ukázal na krvavou masu ve vodě. „Tenhle Peter Foster nejspíš někoho pořádně naštvál.“

„Pe-ter-fos-ter,“ opakovala Agatha, zatímco si to zapisovala do notesu. „Aspoň to je pořádné jméno.“

„Našel jsem je v jeho papírech.“

„Ať je to, jak chce, i když si myslíte, že - cituji - ,ti, kdo to udělali, chtěli mít jistotu, že z toho nevyvážne, dál si myslím, že není vyloučené, že si tenhle Peter Foster sám vzal život, a vysvětlím vám proč.“

Nato mu vylíčila těžký případ, na němž před několika lety pracovala v New Yorku (tom druhém). Místo činu se podobalo tomuto, muž ve vaně, koupelna zamčená zevnitř, jediný rozdíl byl v tom, že oběť měla jedinou ránu v břiše, čistou a jasnou, způsobenou špičatým předmětem. Na místě nebyla žádná zbraň, ale krve tam bylo stejně. Po několika týdnech vyšetřování a usilovného přemýšlení konečně záhadu zamčené místnosti vyřešili: vrahem nebyl nikdo jiný než sama oběť. A ačkoli všechno ukazovalo na vraždu, museli si přiznat, že šlo prostě a jednoduše o sebevraždu, jakkoli to vypadalo neuvěřitelně. Muž si propíchl žaludek ostrým kusem ledu. Ve styku s teplou vodou koupele se zbraň rozpustila a zmizela. V podstatě dokonalá sebevražda. I když Agatha nikdy nepochopila, k čemu je dobré sebevraždu maskovat vraždou.

„Velice důmyslné, opravdu,“ připustil McDonald a obdivně přikývl. „To jste vyřešila úplně sama?“

„Napadlo to parťáka při pohledu na tající led v jeho čtrnácté sklenici whisky. Byl alkoholik a trpěl depresí.“

„Chápu.“

A napadlo ho, že tahle Agatha Crispiesová nejspíš s tou depresí nějak souvisela.

„Hezká historka, ale jak by si v našem případě mohl rampouchem zasadit tolik ran?“

„Čím víc se na to dívám, tím víc se mi zdá, že Peter Foster se poklidně koupal, když sem vtrhlo třináct postav z *Vraždy v Orient Expressu* a každá mu zasadila jednu ránu nožem. Teda, doufám, že jste tu detektivku už četl a že jsem vás nepřipravila o překvapení,“ dodala s úsměvem, který naznačoval, že by uvítala opak.

„Nejspíš jsem ji četl jako dítě. Jenže pokud jde o Petera Fostera, na to, aby z něj byly takovéhle lasagne, bylo třeba víc než jen třináct bodnutí.“

Že by vrahem byl Ital? poznamenala si Agatha vedle Řeka a Španěla.

„K hypotéze sebevraždy se nekloním proto, že bych někomu chtěla protiředit, i když i to dělávám ráda, to mi můžete věřit, ale proto, že jste před pár minutami říkal, že když jste přišel, dveře koupelny byly - cituji - zamčené zevnitř.“

„Vy si zapisujete úplně všechno? Je děsné vědět, že vás někdo takhle sleduje.“

„Bojím se, aby mi neunikl nějaký detail, tak si píšu všechno, i věci pro vyšetřování nepodstatné (zalistovala zápisníkem o pár stránek dopředu). Telefonní číslo sexy chlápka, co se mnou chodil do páté třídy (a já se mu nikdy neodvážila zavolat), Nietzscheho filozofickou poznámku o lovu tuňáků, chemické složení mosazi, milostnou báseň Howarda Phillipse Lovecrafta, seznam toho, co mám koupit tenhle týden.“

„No vážně,“ pronesl uznale a snažil se opět vyčistit si skla brýlí, která byla dávno bez poskvrnky.

„Takže dveře zamčené zevnitř,“ vrátila se Agatha k tématu rozhovoru.

„Zamčené zevnitř. To je fakt,“ řekl šerif, jako by šlo o rozhodující prvek. „To je pravda, byly zamčené zevnitř,“ opakoval a přitom se zamračil.

A jako pokaždé, když si nedokázal něco vysvětlit a nechtěl vypadat jako idiot, změnil téma hovoru.

„Mimochodem, co řekl Nietzsche o lovu tuňáků?“

Kde poutavý rozhovor v koupelně pokračuje ve společnosti třetího účastníka

„Než oběť barbarsky zavraždili, jedla čočku!“ pronesl místo pozdravu koroner, když vešel do koupelny.

Oba policisté na sebe na okamžik pohlédli a bez hnutí sledovali, jak se příchozí se znechuceným výrazem naklonil nad vanu.

„Vy jste úžasný, doktore!“ zvolala Agatha obdivně. „Jak jste to dokázal vyvodit z jediného pohledu?“

„Stůl v kuchyni nebyl sklizený,“ vysvětlil policejní lékař, „a v kastrolku tam ještě nějaká čočka zbývá. Ochutnal jsem, a je moc dobrá. Měli byste se tam podívat, než přijdou funebráci a všechno snědí. Jsou to úplní supi. Scholl.“

Podal jim krásnou ruku lékaře s pěstěnými nehty.

„Doktor Scholl, jako ty zdravotní sandály.“

„Crispiesová,“ představila se Agatha.

Šerif neřekl ani slovo. Jeho jméno Scholl znal. Byli zvyklí spolu pracovat. Ve Woodvillu byl jediný šerif a jediný koroner.

Scholl se na ně pobaveně zahleděl.

„Crispiesová a McDonald, to jste se dobře našli. Zní to jako název

nějaké diety na ztloustnutí," dodal s jistou ironií v hlase. „Ačkoli kdyby se někdo živil jediné tou, nepřežil by dýl než tři měsíce," zažertoval.

„Já přežívám na čokoládových koblihách už třicet let!" načepýřila se Agatha.

Lékař si ji prohlédl zdola nahoru, na chvílku pohledem utkvěl u jejich obrovských boků a ještě většího zadku, který přesahoval i jejich šíři. Málem řekl „To je vidět“, ale jen se usmál. Nadváha, vysoká hladina cholesterolu, nejspíš cukrovka druhého typu, tahle ženská s příjmením po cereální směsi sama o sobě představovala přehled interního lékařství. Obezita byla ve Spojených státech hlavní příčinou chorob a úmrtí, kterým by se dalo předcházet, ale někteří lidé dělají všechno pro to, aby si co nejvíc uškodili.

„Upřímnou soustrast," zažertoval.

„No my nejsme příbuzní oběti," bránila se Agatha.

„Já to řekl kvůli vám," odsekl nesmlouvavě.

Nastalo ticho.

„Mám dojem, že vás znám," ozval se lékař po několika vteřinách.

„To se mi nezdá," namítla nazlobená Agatha a probodávala ho pohledem, který by dokázal změnit v popel i tu nejkalenější ocel. „Tady jsem prvně v životě a nemyslím, že vy jste kdy byl v New Yorku v Coloradu.“

„On je v Coloradu nějaký New York?"

„On je nějaký New York na východním pobřeží?" přivlastnil si McDonald vtípek lidí z uvedené vesnice.

„Často mi říkají, že se podobám Rihanně, možná to bude tím," nadhodila Agatha.

Dokázala číst v mužské duši jako v otevřené knize, jako v časopise, prostě jako v *Cosmopolitanu*. I když k ní byl nepřijemný, líbila se

mu. Proto na ni byl ostatně tak nepříjemný, o tom nemohlo být pochyb. Zнала dobře mužskou psychologii. A navíc muži mají rádi ženské s velkým zadkem, to je známá věc. Možná sní o anorektických ruských manekýnách, ale nakonec se ožení s baculkou a její nadváhou. A pokud šlo o zadek, Agatha ho měla jako Beyoncé a Jennifer Lopezová dohromady.

„Už vím!“ zvolal doktor. „Podobáte se té dívce v *Duchovi*! Jste přesně jako ona, vážně!“

„Jako Demi Mooreová?“ užasla Agatha potěšeně.

Ten patolog není nakonec takový nezdrovák. Nebo si ji jen chce udobřit? K té krásné americké herečce ji někdo přirovnal poprvé. Ale uvážíme-li ty kočičí oči, souměrnou tvář, tělo jako z pohádky...

„Ne, ne Demi Mooreová, ale ta druhá, to médium.“

„Whoopi Goldbergová?“ vyrazila ze sebe zděšeně.

Cítila, že se jí dělá slabo. Vytáhla z kabely čokoládovou koblihu a nervózně se do ní zakousla.

„Ano, to je ono, Whoopi Goldbergová!“

„Dobře, nechci rušit, ale až si dohrajete na hádání, komu se kdo podobá, máme tady mrtvolu,“ připomněl se McDonald s vážným výrazem.

„Ano, mluvmе radši o tomhle chudákovi,“ prohlásila Agatha, teď opravdu uraženě.

Lékař se otočil k hromadě šarlatového masa před sebou a opět se znechuceně ušklíbl.

„Vražda nepopsatelně krutá,“ začal odříkávat, „jako by vrah věděl, že nechce zničit jen tělo tohoto člověka, ale i ducha, to, co v něm je...“

„To je od koho?“ zajímala se Agatha, zaujalo ji, že tenhle citát nezná.

„Už nevím. Nejspíš jsem to četl v nějaké detektivce.³ Čtu jen ty.“

„Myslíte tedy, že jde o vraždu?“

„A co jiného by to mělo být?“ otázal se doktor a obrátil se k tlusté policistce. „Nemyslíte si snad, že umřel z přirozených příčin?“

Šerif vyprskl.

„Něco horšího. Ona myslí, že je to sebevražda...“

Patolog se zatvářil užasle a poškrábal se na bradě.

„Sebevražda? Nepravděpodobné. Ledaže tak bombový sebevražedný atentát... Dneska je to v módě.“

Agatha vytřeštila oči. Po několik vteřin se viděla, jak je pověřená vyšetřováním federálního, nebo i dokonce mezinárodního významu. Ona sama proti teroristům. Zajišťovala by bezpečnost státu, zachraňovala by lidi jako Bruce Willis. Prezident Spojených států by jí na hrud' přišpendlil metál. Pomyslela si, že si nesmí zapomenout vzít svou nejlepší podprsenku. A pěknou halenku.

„Jenže co by ve Woodvillu dělal nějaký džihádista?“ otázal se šerif. „A k čemu by mu bylo provést atentát ve vlastní vaně?“

Agatin sen se rázem rozplynul, jako když praskne mýdlová bublina. Může zapomenout na pěknou podprsenku a blůzičku. Stejně jsou ve špinavém prádle.

„Je to vražda,“ prohlásil koroner, aby učinil přítrž všem potřebným hypotézám. „Naposledy jsem takovouhle řezničinu viděl, když jsem pracoval ve Washingtonu. Chlápek ve vzteku zabil manželku a pak ji rozřezal na kousky tím, co měl po ruce, což byl nůž na máslo.“

„Nůž na máslo?“ podivil se policista v baloňáku.

³ Doktor Scholl si to možná nepamatuje, ale jistě chtěl mluvit o *Třiceti tisících koňských sil* od Antoina Varenna. *Poznámka autora.*

„Chytlo ho to u snídaně. Řeznický nůž nebo nůž na maso kupodivu nadělají míň škody. Je to čistší, ohraničenější. Ale s nožem na máslo dá práci proříznout i kůži. O kostech radši ani nemluví! Prostě cupanina. Něco takovéhohle! Jako *bacon*.“

„Ten malíř?“ zeptala se Agatha.

„Ne, slanina.“

„Napadlo mě to proto, že postavy, jak je maluje Francis Bacon, jsou děsivé beztvaré masy,“ vysvětlovala policistka.

„Studovala jste snad výtvarné umění, poručíku Crispiesová?“

„Ne, to ne.“

„Takže se radši pusťme do práce.“

Lékař si vyhrnul rukávy od košile.

Pohybem naznačil policistům, aby trochu ustoupili. Kufřík si postavil na podlahu zaplavenou vodou a krví a vytáhl z něj stetoskop.

„Myslíte, že to ještě k něčemu bude?“ otázala se Agatha.

„Při ohledání nikdy nevynechávám žádný krok. Bojím se, aby mi neunikl nějaký detail, takže projdu všemi etapami, i těmi očividnými.“

„Jako dva neurotici byste si mohli rozumět,“ prohlásil McDonald a po šestačtyřicáté v posledních deseti minutách si přešetřil skla brýlí.

Patolog si natáhl rukavice a k několika místům té hromady masa přiložil stetoskop. Pak prozkoumal několik cárů v prstech, aby zjistil, kde se nacházela hlava a různé jiné části těla, hřbetem ruky smetl pár drobků z čokoládové koblihy, učinil několik měření, například teploty takovým zvláštním teploměrem, a pak se obrátil k policistům.

„Je mrtvý,“ pronesl s odpovídajícím výrazem.

Jak odhalit rasisty pouhým iPhonem

Když se vyptáváte lidí kolem sebe, většina z nich nejsou rasisti. Je to šílené, žádní rasisti neexistují, a přitom jsme si zvolili xenofobního prezidenta (jelikož hlava vlády se volí nepřímým všeobecným hlasováním, většina voličů, tudíž i Američanů, je všeobecně nepřímo xenofobní...), v roce 1997 ministerstvo zemědělství odmítalo desetitisícům černých zemědělců půjčku, které poskytovalo bílým farmářům, a 98 procent černošek ve filmu hraje vulgární osoby oproti pouhým 17 procentům u bílých hereček. Rasisti jsou všude. V politice, v zemědělství, ve filmu, na rohu vaší ulice. Možná k nim nevědomky patříte i vy.

Abych vám to vysvětlila. Dva američtí ekonomové se tímto tématem zabývali a vyptávali se lidí kolem sebe: odpověděli byste na inzerát prodejci na internetu bez ohledu na barvu jeho pleti? Lidé jednohlasně odpovídali: Ovšem, ano, to by tak ještě chybělo, aby ne! Jenže ve skutečnosti bylo všechno trochu jinak. Skutečnost se liší od slov. Aby si to ověřili, rok podávali inzeráty na několika webových stránkách zdarma. Předmětem prodeje bylo vždy totéž: iPhone. Až na drobný rozdíl. Ruka, která mobil držela, byla na některých inzerátech

bílá, na jiných černá. Výsledky byly nesporné. Černý prodávající získával o 10 procent odpovědí a o 20 procent nabídek méně než ten bílý. Navíc potenciální kupci, kteří kontaktovali černého prodávajícího, vystupovali podezřívavěji. O 20 procent méně jich uvedlo jméno a více než polovině dělala starost platba na větší vzdálenost. Jinými slovy, i když si to nepřiznávali, čistě kvůli předsudku, se domnívali, že ten černocho jim jednou zabuší na dveře a bude je chtít vykrást, že nabízený telefon je kradený nebo že jim ho nikdy nepošle. Že si nechá peníze a půjde si koupit nejnovější CD Willa Smithe.

Co z takové studie plyne?

1. Pokud chcete prodat iPhone a jste černí, uděláte líp, když ho na inzerát nevyfotíte se svou rukou nebo si k tomu účelu půjčíte ruku svého nejlepšího bílého kamaráda...

2. Nikdy byste se neměli přistěhovat do New Yorku v Coloradu. Je jedno, zda jste černí, nebo zda chcete prodat mobilní telefon, nikdo vás tady nechce.

3. Měli byste aktualizovat své hudební vzdělání. Poslední album Willa Smithe vyšlo v roce 2005!

Kde se čtenář, v tomto oboru nováček, dozví,
jak se vyšetřuje vražda

„Tak čím začnete? Domovní prohlídkou? Dotazováním po sousedech?“

Muž v baloňáku se opíral o umyvadlo a hleděl na Agathu s podezřívavým úsměvem.

„V první řadě to oslavím. Otevřu láhev dobrého šampaňského.“

„Oslavíte co?“

„No přece vraždu!“

„Člověk by řekl, že vás potěšila.“

„Čekám na to pět let! Nežádala jsem vraždu tohoto století, čistě jen obyčejnou bezvýznamnou mrtvolu. Pět let! Už jsem nedoufala. Dokonce jsem pomýšlela na to dát inzerát do místních novin nebo vyvěšovat cedulky na sloupy elektrického vedení, dávat reklamu do krabic od pizzy nebo na krabice mléka.“

Ve vzduchu narýsovala ceduli a deklamovala:

ZOUFALÁ POLICISTKA
HLEDÁ (PĚKNOU) VRAŽDU
Hlaste se v čtenářském klubu na komisařství,
poslední dveře v chodbě vedle kopírky

„Vražda v tomhle kraji je jako Halleyova kometa, uvidíte ji jen jednou za život. A to ještě s jistou dávkou štěstí.“

Muž na ni hleděl ohromeně, pak si otřel skla brýlí. Agatha odevzdaně pokrčila rameny.

„Navíc jsem si říkala, jak mám přežít další léto bez Facebooku...“

Léto právě začínalo a ona si nebude muset lámat hlavu, jak ho strávit. Léto měla ráda. To roční období jí připadalo velmi románové. Vedlo k mistrovským dílům: *Dobry den, smutku* Françoise Saganové, *Jako zabít ptáčka* Harper Leeové. *Snu noci svatojánské* Williama Shakespeara. A ovšem k *Letní plavbě* od Trumana Capoteho.

„Letní plavba bez Facebooku...“ řekla a svému intelektuálskému vtípku se usmála.

Šerif na to nic. Věděl vůbec, nač naráží?

„Co to je?“ zeptal se jako ignorant.

„Co? Facebook, nebo Truman Capote?“

Na to pokrčil rameny on.

Agatha by dovedla pochopit, že nezná autora románů jako *Chladnokrevně* nebo *Snídaně u Tiffanyho*, nicméně mu nemohla odpustit, že nezná Facebook. Tahle díra je trochu jako *Stroj času* od H. G. Wellse. V dnešní době musí každý slušný policajt ovládat sociální síť. Jsou skvělým zdrojem informací o delikventech. Delikventi totiž mívají účet na Facebooku jako všichni ostatní obyčejní

smrtníci. Lidi demonstrují v ulicích proti policejním databázím, které prý porušují osobní svobodu a soukromí, ale pak sami zveřejňují každíčkou prkotinu svého bezvýznamného života na sociálních sítích. Někteří uličníci dokonce pózovali se zbraněmi a kořistí ze své poslední vloupačky. Už není třeba hledat důkazy, lidi se obviňují sami pomocí fotografií nebo videí. Za každým neznámým, který by chtěl být váš přítel, se může skrývat policista. No vážně, Facebook je lepší než obyčejná vnitřácká databáze. Ví se, co lidi jedí (jakkoli to může vypadat nepochopitelně, mnozí si svá jídla fotografují), kam a s kým jezdí na prázdniny, a hlavně kdy se vrátí (což oceňují jak policisti, kteří trpělivě čekají na šestou ráno, aby k nim mohli vrazit a sebrat je, když vědí, že tam už jsou, tak bytaři, kteří mohou po libosti využít jejich nepřítomnosti).

„Zkrátka provedli jsme první ohledání mrtvého v přítomnosti policejního lékaře,“ pokračovala. „Teď musím prohlédnout místo činu, sebrat důkazy, pokud tu nějaké jsou a pokud je najdu, vyslechnout případné svědky, rodinné příslušníky nebo známé zesnulého, vyhledám informace o oběti atd.“

„To vás čeká pořádná porce, pokud to tak smím říct.“

„*Započněmež bezodkladně pátrat právě teď,*“ zacitovala Alberta de Morcerfa z *Hraběte Monte Christa*.

Milovala citace z velkých klasiků, tím jako by uváděla literaturu do skutečného života. Nebo svůj ubohý život uváděla do mnohem kouzelnějšího světa literatury.

Vyšla z koupelny s odhodláním najít důležitou stopu a ukázat McDonaldu, že je stejně dobrá (ne-li lepší) jako muž. Navíc bílý.

Byt byl uklizený, příliš pěkně uklizený na obydlí starého mládence. Bylo omšelé, ale čisté. Avšak Agatha se vyznala ve svobodných mužích, znala jich spoustu, za tímhle byla ženská. Přesněji řečeno

žena s rukojetí vysavače v jedné ruce a sprejem proti prachu ve druhé. Najděte uklízečku, a najdete tu ženu. A co v tomhle případě může být pravdivější? Jestli tu ženu najde, možná najde i vraha. Někdy se v případech vražd nemusí hledat moc daleko.

V románech Agathy Christie nebo v amerických televizních seriálech se vyskytují obrovské napínavé zločiny plné záhad a tajemství, které je těžké rozluštit, to všechno se vyšperkuje spoustou barvitých postav, jedna svéráznější a podezřelejší než druhá. Ve skutečnosti to chodí úplně jinak. Je-li ten mrtvý muž, v 90 procentech případů do něj zabodla nůž jeho žena, kdežto je-li mrtvá žena, je třeba se poohlédnout po manželovi. Najdete-li dítě udušené pod polštářem, v 80 procentech případů to udělal někdo z rodiny. Jde-li o druhou rodinu, obvykle bývá pachatelem nevlastní otec nebo nevlastní matka. Je šílené, kolik dětí pobijí matčini snoubenci. Ještě šílenější je, kolik se do toho namočí matek, protože se nechaly tím snoubencem oblnout. Ve Spojených státech je poměr zavražděných, které zabil někdo, koho znali, v porovnání s těmi, které zabil někdo neznámý, 3:1. Lidi nezabíjejí někoho, koho neznají. Nebo spíš málokdy.

Ve skutečném životě tedy, kromě výjimečných případů, nedochází k velkému vyšetřování, k ničemu, co by nešlo uzavřít za pár hodin. To jsou čísla. To je statistika. To je logika. Vrahové ve skutečném životě nejsou inteligentní a elegantní zločinci, jakých jsou seriály plné. Málokdo mívá po ruce deset scenáristů, aby mu vymysleli, jak se zbavit manželky. Často to bývají chudáci, kteří jednali ve vzteku, živelně, neovládli se. Pohádají se v kuchyni a popadnou nůž, nadávají si v obýváku, kde stojí pohár ze soutěže v pétanku, a prásk, už to je. Když trochu vychladnou, když jim klesne tlak, mnozí zavolají policii a přiznají se, aniž je o to někdo vůbec žádal.

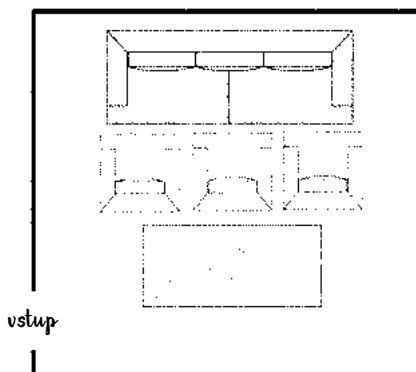
K těm bude porota shovívavá a trest jim pak bývá zkrácen. Ti ostatní, hloupější, po činu honem vymýšlejí historiky, překrucují fakta, jak to jen jde, a sami se utopí ve vlastních lžích. Jen málokterí totiž umějí lhát. Dobře lhát. Pod tlakem. To není dáno každému.

Dokonalý zločin ovšem existuje, to je jisté. Někdo, kdo nemá záznam v trestním rejstříku, se vydá zabít na druhý konec Spojených států, nemá žádné spojení s obětí, a vše provedl tak, aniž by si ho kdokoli všiml (jeho obličej, auto, poznávací značka nebyly vidět) – takový člověk by mohl spáchat dokonalý zločin. I kdyby se na místě činu našly stopy DNA nebo otisky prstů, vraha nikdy nenajdou, protože není v žádné databázi a policie ho nemůže identifikovat, nemá-li někde v záznamech jeho DNA nebo otisky, bez ohledu na to, co vidíte v seriálech. Protože neexistuje žádné spojení s obětí, nikoho nenapadne hledat vraha tam, kde je, trochu jako v první detektivce Patricie Highsmithové *Neznámí z expresu*, kde se dva lidé potkají ve vlaku a uzavřou oboustranně výhodnou dohodu: vymění si své vraždy. Jeden zabije manželku druhého, druhý otce toho prvního.

Dokonalý zločin, ano, ale k čemu jezdit zabít někoho, koho vůbec neznáte a kdo bydlí na druhém konci Spojených států, jen abyste spáchali dokonalý zločin? Lepší je zůstat doma, koukat na dobrý film a přikusovat pizzu.

Agatha, její nádra a její zadek postupně vešly do obývacího. Místnost měla asi dvacet čtverečních metrů, byla čistá, to ano, ale podivně uspořádaná. Tři křesla stála těsně vedle sebe přiražená k pohovce, k níž byla obrácená, takže se na ni nedalo vůbec sednout. A konferenční stůl stál těsně za opěradly křesel. Vlastně se dalo sedět jediné na tom stolku. Jenže na něm stál košík s klubíčky vlny a pletacími jehlicemi, což člověku vzalo chuť se posadit. Celý obývací byl jako kaktus, nedalo se v něm nikam sednout.

„To uspořádání není právě podle feng šuej!“ prohlásil šerif a namáral si plánek pokoje viděného shora.

„Celou generaci strašně poškodila hra Tetris,“ prohlásila policistka. „Vypadá to jako obrácená pyramida, ale pochybuju, že to nějak souvisí s naším případem. Koneckonců lidi mají právo mít špatný vkus, no ne?“

Šerif se obrátil k Agatě s pohledem upřeným na náušnice v podobě ananasu.

Policistka bezvýsledně nakoukla na toaletu, pak vešla do ložnice. Při prohlídce bytu nepostupovala podle Příručky amerických policejních metod (PAPM), bible ve věci policejních postupů, nýbrž podle originálnější techniky Augusta Dupina, význačného francouzského detektiva, jehož ve třech svých povídkách ztvárnil Edgar Allan Poe a který posloužil jako inspirace pro Doyleova Sherlocka Holmesa. V *Odcizeném dopise* Poe čtenáře celých sedmnáct stránek udržoval v napětí při hledání kompromitujícího dopisu ukrytého v bytě jistého ministra, než se ukázalo, že dokument byl celou dobu všem na očích. Nejlepší ze všech triků.

McDonald se jí držel v patách. Cítila na páteři jeho zahořklý pohled plný výčitek, machismu a zvrácenosti. Možná se dokonce zastavil u jejího zadku. Ano, utkvěl na jejím neuvěřitelném pozadí. Nešlo ho nevidět, zabíralo veškeré místo.

„Velká postel,“ řekla Agatha, jako by myslela nahlas nebo pořizovala záznam na diktafon.

Čichla si k povlečení. Vonělo čistotou.

„Levandulová aviváž,“ šeptla.

To promluvila hospodyňka, nikoli policejní poručík. Existovaly stopy, kterých by si chlap v životě nevšiml, byť by to byl šerif. Proto v roce 1910 začali do americké policie brát ženy. První byla Alice Stebbinsová Wellsová v Los Angeles. Při přijetí jí dali brožurku předpisů, příručku první pomoci a odznak policistky s číslem 1. První ženskou policejní uniformu si měla ušít sama. Kávu na komisařstvích nadále vařily kávovary a superintendanti do hlídek rádi zařazovali policistky, protože ty dokázaly řešit konflikty lépe než muži a paradoxně budily větší respekt (navozovaly představu matky a i ti nejzkaženější delikventi před nimi poslušně zůstali stát jako beránci, a když jim nasazovaly náramky, někdy je dokonce oslovili „maminko“). Takže proto k policii začali nabírat ženy. A mimochodem taky proto, aby nacházely stopy levandulové aviváže na prádle v bytě oběti.

„Postel nově povlekli dnes ráno,“ pokračovala Agatha a zvedla hlavu k McDonaldovi.

Koneckonců byla neděle. Hodně lidí uklízí v neděli dopoledne. Možná k nim patřil i Peter Foster nebo jeho tajemná přítelkyně.

Když Agatha na nočním stolku uviděla portrét zabitého ve stříbrném rámečku, mírně se zachvěla. Usmíval se do fotoaparátu, šťastný, že (ještě) žije. Byl to hezký mužský, blondýn s modrýma očima.

Soudě podle cedule nad ním a delfína, jehož lesklý jakoby gumový čenich vykukoval z vody, byl snímek pořízen pravděpodobně v Marinelandu. Po pravici měl ženu asi padesátiletou s obrovskými slunečními brýlemi a velkým kloboukem, který jí zakrýval zbytek obličeje, držela ho kolem pasu, jako by ho chtěla u sebe zadržet.

„Jste celá bílá,“ řekl McDonald s předstíranou starostí. „Chci říct, celá jste zbledla. Jako byste viděla přízrak.“

„Trochu ano,“ odpověděla policistka a ukázala na rámeček. „Předpokládám, že to je náš Peter Foster.“

„S pěknou společnicí...“

„Pěknou, pěknou, viděl jste ten ohavný šedý svetr?“ zvolala Agatha. „Je to škoda, protože kdyby na sebe trochu dbala, byla by to hezká holka... Už jste ji tu někde viděl?“

„Ne,“ zavrtěl šerif hlavou. „Jenže s těmi brýlemi a kloboukem bych nepoznal ani vlastní matku...“

„Všem na očích!“ vykřikla policistka a barva se jí vrátila. „Díky Edgare Allane Poe!“

„Co tím chcete říct?“

„Máme tady výbornou první ideální podezřelou,“ shrnula to policistka, uchopila rámeček a strčila ho do plastového sáčku, který našla v kabelce. „A snadno identifikovatelnou.“

Na sáček napsala rtěnkou *Materiální důkaz č. 1*.

Neměla zrovna paměť na tváře, hlavně bělošské. Všichni běloši jí připadali stejní. Vyvinula si však podobně užitečnou schopnost, deformaci získanou hojným listováním v *Cosmopolitanu* a jiných časopisech o módě.

„Můžu zapomenout na tvář, ale nikdy ne na hnusné hadry,“ prohlásila a opustila ložnici.

Kde se seznamujeme s Crispiesovou metodou považovanou za neomylnou (je-li provedena správně)

„Nevyslechnete obyvatele domu?“ podivil se šerif McDonald, když mu Agatha oznámila, že už co nevidět půjde domů.

„Vy jste už vyslechl sousedku zespoda a kromě toho je neděle, McDo, vy nikdy neodpočíváte? Budu mít spoustu času se sem vrátit v týdnu. Přece nikam neodletí.“

S těmi slovy se zašla podívat do kuchyně. Chtěla se ujistit, že ten doktor měl pravdu a že se Peter Foster chystal jíst čočku, když ho brutálně zavraždili (že by nějaký zuřivý obránce čočky?). Na stole našla jediný talíř, dokládající (nebo mající dokládat), že oběť byla onoho večera opravdu sama.

Agatha otevřela několik zásuvek, našla čistou lžici a nabrala si z kastrolu, který dosud stál na sporáku. Ochutnala studenou čočku a prohlásila, že je opravdu skvělá. Poznamenala si značku do note-su mezi číslo sexy spolužáka a Nietzscheho citát o lovu tuňáků a řekla si, že až půjde příště do obchodu, taky si ji koupí.

Pak se odebrala do předsíně a pohlédla ještě jednou na byt.

„Tak to bychom měli.“

Držela v ruce stříbrný rámeček s fotografií dvojice a delfína v Marinelandu. Aspoň neodchází s prázdnýma rukama.

Když vstupovala do výtahu následována svým výrazným zadkem a šerifem, jako by náhle upadla do transu.

„Koupelna: takže koupel? Sprchový gel? Gay? Veřejné lázně?“

„Není vám něco?“ znepokojil se McDonald.

„Hledám možnosti.“

A vysvětlila mu, v čem spočívá Crispiesova metoda, jíž se proslavil její otec John Crispies, kapitán Metropolitní policie v New Yorku, přezdívaný Mister Chocolate, který zemřel na zažívací potíže způsobené čokoládovými koblihami, což se v jejich profesi považovalo za pracovní úraz. Tohle pečivo miloval tolik, že se říkalo, že proto se jeho dcera narodila v barvě čokolády. Jelikož ovšem on i jeho žena byli černoši, bylo by překvapivé nebo i pochybné, kdyby tomu bylo jinak.

„Stačí u každé věci, co máme, zaznamenat jen tak bez přípravy všechno, co vám prochází hlavou, naprosto všechno. Můj otec tak vyřešil spoustu případů považovaných za neřešitelné. Já nikdy, ale nepřestávám doufat.“

„To je velice zají...“

„Rozšmelcovaný jako sekaná,“ pronesla najednou, „sekaná, sekaný biftek, konina, kůň. Zdá se, že příští stopu najdeme na dostihovém závodišti...“

A zapsala si to do červeného notýsku.

„Na závodišti?“

„Ne, počkejte,“ zarazila ho Agatha a zahleděla se do svých poznámek. „Sekaná, sekát, sekera, drvoštěp. Ano, to je ono, drvoštěp.“

„To je lepší,“ řekl šerif pobavený jejím trikem. „Dřevorubce tady najdete snáz než dostihové závodiště. Povězte mi, víte jistě, že ta vaše metoda funguje?“

„Věřte mi.“

„Popravdě řečeno já už nedůvěřuju nikomu od chvíle, co jsem zjistil, že vodičky podporující růst vlasů vůbec nefungují.“

„Některé ano. To jste jen nezkusil tu pravou, šerife McDonalde. McDonald? McDonald's? McDo? McDrive? Hamburger? Big Mac? Potřebuju hamburger.“

Výtah dorazil do přízemí a oni vyšli ven.

„Končí mi služba, stavím se cestou v mekáči,“ pomyslela si nahlas. „A taky pro práci prášek v obchodě.“

„To je ještě ta vaše metoda?“

„Ne. Jen si říkám co, mám koupit. Na shledanou, šerife McDrive!“

„McDonald,“ opravil ji šerif zoufale, ale policistka už byla daleko.

Pak zůstal chvíli zasněně s úsměvem stát ve dveřích činžáku a zaplavila ho obrovská radost. Takže některé vlasové vody na růst vlasů fungují...

Kde se mluví o knihovně plné knih,
které nikdo nenapsal

Na smrt si člověk nikdy nezvykne.

Ani když pracuje u kriminálky.

Můžete zachovávat zdání, můžete jíst na místě činu (kromě těstovin s rajskou omáčkou nebo musaky), žertovat (to se dokonce doporučuje, aby trochu povolilo napětí), zamilovat se (proč ne? Jen ne ovšem do mrtvého...), člověk může dělat cokoli, dokonce si vyfotit selfičko s nebožtíkem, ale to všechno je jen divadýlko. V hloubi duše máme strach. Protože víme, že dřív nebo později dojde i na nás. A že nějaký jiný obézní policista naprská drobečky z čokoládové koblihy na naše mrtvé tělo a bude přitom myslet na výsledek finále amerického fotbalu.

Obzvlášť mě dostanou místa činu, jde-li o sebevraždu, možná proto, že tolik géniů literatury se samo sprovodilo ze světa (Wikipedie uvádí v hesle spisovatelé-sebevrazi 189 položek, což koneckonců vypadá docela rozumně, vezme-li se v úvahu, že ve Spojených státech každoročně spáchá sebevraždu víc než 140 policistů).

Nejde mi z hlavy představa Johna Kennedyho Toola, jak v autě, jehož kabinu spojil s výfukem, umírá otravou výfukovými plyny s pomyšlením

na svůj jediný rukopis, který všichni nakladatelé odmítli, a netuší, že o pár měsíců později jeho matka nasadí všechny páky, aby Spolčení hlupců konečně vyšlo. A neví, že v roce 1981 posmrtně získá Pulitzerovu cenu a že se ten román stane klasikou. Toole z nebes dělá gesto „trhni si“ citací Jonathana Swifta, jíž svou knihu začíná („Když se na světě objeví opravdový génius, pozná se podle toho znamení, že se všichni hlupci proti němu spolčí“), což není určeno jeho postavě, ale všem těm nakladatelům, kteří jeho genialitě nevěřili.

Představuji si Romana Kacewa, muže písčícího pod čtyřmi pseudonymy (mezi nimi Romain Gary a Émile Ajar), který si 2. prosince 1980 vstřelil do úst kulku ze smith & wessonů ráže .38 ve svém malém pařížském bytě, aby nezestárl. Myslím na Sylvii Plathovou, která nechala na kuchyňském stole sušenky a mléko pro děti spící v poschodí, načež ucpala dveře a pustila si plyn. Na Virginii Woolfovou, která si do kapes nacpala kamení a skočila do řeky poblíž svého domu. Na Ernesta Hemingwaye, který raději odešel s úklonou dřív, než ho úplně zničí cukrovka: vstal časně, jako by šel na ryby, a střelil se puškou do hlavy. Připojil se tak ke svému otci, který stejným způsobem odešel o padesát let dřív.

Nemůžu nemyslet se smutkem na všechny ty krásné knihy, které mohli napsat, kdyby si nezkrátili život, na tu obrovskou knihovnu nenapsaných knih, které si nikdo nikdy nepřečte...